

אלבין גלזר, צייר וארכיטקט - סימה שחר

[ספטמבר 2012]

אלבין גלזר השתייך לדור מקימי בית טרזין ומניצולי גטו טרזינשטאט. גלזר היה ידוע ברבים והיום הדור הצעיר לומד להכיר במשפט אחד - "הארכיטקט שתכנן את בית טרזין והמוזיאון ההיסטורי." אך מי היה אלבין גלזר?

גלזר נולד ב-17 לפברואר 1919, בקרומירגיש, מורביה. גדל במשפחה חילונית ציונית, למד בביה"ס לאומנות שימושית בפראג וב-1938 החל את שנתו הראשונה בלימודי ארכיטקטורה. נשלח בטרנספורט ההקמה לגטו טרזינשטאט בנובמבר 1941, שם היה עד ליום השחרור ועבד במחלקה הטכנית. בתום מלחמת העולם השנייה השלים את לימודי הארכיטקטורה ועלה לארץ ב-1949 ואת ביתו הקים בתל-אביב. את שנותיו הראשונות בארכיטקטורה עשה במשרדו של הארכיטקט הידוע יעקב רכטר ולאחר מכן פתח משרד עצמאי. גלזר התמקד בעיקר בתכנון תערוכות וירידים בארץ ובעולם ובתכנון בתים.

כל אותן שנים צייר ורשם בעיפרון, אקוורל ושמן. מתוך מעט מן הציורים אותן יצר בשנות העשרים והשלשים והעתקי הציורים הנמצאים בארכיון בית טרזין, שמסרה אחייניתו נורית דייג, ניתן לראות קווים משתנים בציוריו. החל בדיוקנאות בעלי קווים עגולים או מאורכים, כאשר קמטי הבעות הפנים מובלטים בדגשי אור וצל; ציורים של עצמים דוממים או פרחים; וכלה אתרים ומקומות בהם ביקר.

ציוריו שצוירו בטרזינשטאט, רובם רישומים המתעדים מקומות ברחבי הגטו. החומות המקיפות את המקום, רחובות הגטו הריקים מאדם, הכניסה אל הגטו; קסרקטין וחצר פנימית ובהן דמויות בסיטואציות מתוך החיים בגטו; אזורים שמחוץ לחומות; אדם בחוליו, פרחים ועצמים דוממים. רוב ציוריו של גלזר חתומים ומציינים את השנים 1942-1943. האם צייר עד לסוף המלחמה? אינו ידוע. הדפים עליהם גלזר צייר, רובם נתלשו מתוך בלוק ציורים קטן או לחילופין דפי נייר בודדים.

בשנים שלאחר המלחמה, גלזר המשיך לצייר. הפעם הוא פנה לפן חדש של ציור ומרחיב את החומרים בעזרתם צייר. בעיקר ציורים אורבניים מנופי תל-אביב, חוף הים, פרחים ועצמים או מטיוליו ברחבי העולם. עד למותו ב-3 לאוגוסט 1993, לא יזם תערוכה המציגה את מגוון ציוריו. מגוון שבמבט לאחור מלמד על אהבתו לציור. כדי לציין את יום השנה למותו, הציגה נורית דייג את ציוריו בתערוכה שהוצגה בכנס השנתי בבית טרזין במאי 1994. ציורים שבני משפחתו, חבריו ומכריו זכו לראות לראשונה את אשר לא חשף עד לאותו היום.